

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2023/24

Základní škola Moravská Nová Ves

Školní 396

691 55 Moravská Nová Ves

Ředitelka školy: Mgr. Hana Grossmannová

Výchovný poradce: Mgr. Soňa Petrjanošová

Školní metodik prevence: Mgr. Jana Budišová

Úvod

Minimální preventivní program vychází ze školského zákona č. 561/2004 Sb., zákona č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010- 28). Při jeho tvorbě byl brán na zřetel také Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019-2027, Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021, vyhláška č. 75/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016). Minimální preventivní program je dokumentem školy, který má poskytnout žákům, pedagogům i rodičům informace v oblasti prevence rizikových projevů chování, vést žáky k osvojování základních kompetencí v oblasti ochrany zdraví a zdravého životního stylu, k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a posílení jejich sociálně komunikativních dovedností. Zároveň má u žáků rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákona. K rizikovým projevům chování patří široké spektrum výchovných problémů a poruch chování u dětí a mládeže – interpersonální agresivní chování (agrese, šikana, kyberšikana, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie), delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům (vandalismus, krádeže, sprejerství), záškoláctví a neplnění školních povinností, závislostní chování (užívání návykových látek, netolismus, gambling), poruchy příjmu potravy, sexuální rizikové chování, negativní působení sekt, rizikové chování v dopravě a rizikové sportovní aktivity.

1. Základní údaje

Název školy:	Základní škola Moravská Nová Ves, Školní 396, 69511
Ředitel školy:	Mgr. Hana Grossmannová
Telefon:	519 343 961
e-mail:	hana.grossmannova@zsmnves.cz
Výchovný poradce:	Mgr. Soňa Petrjanošová
Telefon:	511 119 843
e-mail:	sona.petrjanosova@zsmnves.cz

Metodik prevence: Mgr. Jana Budišová, Mgr. Vanda Bušková (pověřená pro 2. stupeň)
e-mail: jana.budisova@zsmnves.cz, vandabuskova@seznam.cz

2. Charakteristika školy

Základní škola Moravská Nová Ves, okres Břeclav je venkovská škola. V běžném školním roce je umístěna ve dvou asi 300 m od sebe vzdálených budovách. V letos začala rekonstrukce hlavní budovy 2. stupně a výuka probíhá v kontejnerových třídách a náhradních prostorách budovy nad poštou. Žáci se velmi často přemísťují z tříd do jiné budovy a sokolovny. Školu navštěvuje 272 žáků, na jejichž vzdělávání se podílí 21 pedagogických pracovníků a 4 asistenti pedagoga. Součástí školy jsou 3 oddělení školní družiny. Každá třída má svoji kmenovou třídu a dále žáci navštěvují 2 odborné pracovny. Škola nemá vlastní školní jídelnu, žáci se stravují ve školní jídelně, která je součástí mateřské školy vzdálené asi 150m. Do školy dochází místní děti, ale také děti z nedalekého Týnce a Hrušek.

Z výše uvedeného jsme jako rizikové vyhodnotili zejména prostory při velmi častých přesunech žáků. Při tvorbě MPP jsou vždy podkladem hodnocení předchozího školního roku, aktuální situace a připomínky jednotlivých pedagogických pracovníků. Je vytvářen v souladu se školním řádem a jeho aktivity prolínají příslušné oblasti RVP v podobě ŠVP. Žáci a rodiče jsou seznámeni se školním řádem, který je vyvěšen na webových stránkách školy, rodiče podepisují výtah v žákovské knížce.

Školní rok 2019/20	Počet tříd	Počet ročníků	Počet žáků
1. stupeň	7	5	143
2. stupeň	7	4	129
Celkem	14	9	272

K 30. září 2023 eviduje škola 44 žáků s priznanými podpurnými opatření dle Vyhlášky MŠMT č. 27/2016, 1 žák má podpurné opatření 5. stupně, jeden 4. stupně a 5 žáků 3. stupně. S žáky pracují 4 asistentky pedagoga a jeden osobní asistent. Ve školní družině pracují 3 vychovatelky.

3. Informační zdroje

Vnitřní informační zdroje:

- časopis Prevence
- webová stránka školy: www.zsmnves@seznam.cz
- školní řád
- schránka důvěry
- email školního metodika prevence: jana.budisova@zsmnves.cz
- emaily dalších členů školního poradenského pracoviště:
výchovný poradce: sona.petrjanosova@zsmnves.cz
- školní rozhlas, nástěnky
- výuková DVD

Vnější informační zdroje

- www.sananim.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.teenchallenge.cz
- www.extc.cz
- www.pppbrno.cz
- www.dokurte.cz
- www.odrogach.cz
- www.drogy.net
- www.drogy-info.cz
- www.adiktologie.cz
- www.anabell.cz
- www.spondea.cz

Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

- vytváří širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování
- realizuje preventivní programy na škole a sleduje jejich účinnost
- zajišťuje služby kariérového poradenství pro žáky
- připravuje podmínky pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků
- napomáhá budovat příznivé sociální klima na škole i v jednotlivých třídách
- zajišťuje včasnou intervenci při aktuálních problémech žáků a třídních kolektivů
- poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům

- podporujeme komunikaci mezi školou a rodiči
- koordinuje služby ŠPP s dalšími poradenskými institucemi

Školní poradenské pracoviště je tvořeno výchovným poradcem, školním metodikem prevence (zároveň speciální pedagog) a pověřenou zástupkyní 2. stupně. Členové poradenského týmu vycházejí při své práci ze znalosti prostředí a atmosféry školy, úzce spolupracují a jejich činnosti se prolínají.

Konzultační hodiny:

- školní metodička prevence: po od 11.45 do 12. 30 hod

- výchovná poradkyně: po od 14.00 – 16.00

S pracovníky ŠPP si lze sjednat i jiný termín schůzky po předchozí telefonické domluvě.

Ve škole obnovil činnost Žákovský parlament. Zástupci 5. až 9. tříd se pravidelně scházejí na schůzkách, své náměty předkládají vedení. Společně se pak snaží řešit problémy týkající se každodenního života žáků školy.

4. Analýza současného stavu

Při tvorbě MPP jsme vycházeli ze současného stavu a z evaluace předchozích let. Sledování situace ve škole je ze strany pedagogů a dalších zaměstnanců školy průběžné po celý školní rok. Ke zjištění aktuálního stavu rizikového chování žáků slouží práce třídních i netřídních učitelů, pravidelné třídnické hodiny, dotazníková šetření, podněty ze strany rodičů, samotných žáků. Rodiče jsou o aktivitách informováni na třídních schůzkách a prostřednictvím webových stránek. Pedagogičtí pracovníci jsou seznámeni s MPP na pedagogické radě. Na základě jejich požadavků, vyhodnocování měsíčních výstupů ohledně počtu, způsobu a efektivitě řešení situací v jednotlivých třídách, jsou jim předkládány preventivní aktivity školy.

Školní metodik prevence (dále ŠMP) vede deník, který slouží k záznamům jednotlivých šetření v oblasti prevence rizikového chování.

Dlouhodobé cíle

Pokračujeme v nastolených cílech z předchozího roku:

- jednou z hlavních priorit naší základní školy je vytvářet zdravé školní prostředí pro všechny žáky a samozřejmě i pro zaměstnance školy. Dobré třídní (školní) klima, tolerance a fungující vzájemné vztahy jsou základním předpokladem pro úspěšné vzdělávání a výchovu žáků
- well-being ve škole
- vést žáky k odpovědnosti za vlastní chování
- rozvíjet u žáků sociální dovednosti (schopnost diskutovat, komunikovat, spolupracovat, dělat samostatná rozhodnutí)
- učit žáky řešit konfliktní situace (asertivní chování, efektivní komunikace)
- vést je ke schopnosti čelit tlaku vrstevníků a odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky
- posilovat sebedůvěru dětí, rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním, vést ke zdravému životnímu stylu - seznámit je s možnostmi pomoci při osobních problémech
- informovat je přiměřeně věku o návykových látkách, jejich účincích a následcích užívání - rozšířit právní vědomí žáků v oblasti trestního práva ve spojitosti s drogami, rizikovým chováním a trestní odpovědností od 15 let
- předcházet rizikovým jevům v chování jako je šikana, kyberšikana, agrese a rizikové sexuální chování
- předcházet projevům rasismu, vést žáky k porozumění a toleranci lidí odlišných národností a kultur
- rozpoznat a zajistit včasnou intervenci v případech: poruch příjmu potravy, domácího násilí, týrání a zneužívání dětí a ohrožování výchovy mládeže
- vést žáky ke smysluplnému využití volného času, aktivnímu odpočinku
- rozšířit znalosti o bezpečném pohybu v silničním provozu a na cyklostezkách
- monitorovat situaci ve škole z hlediska výskytu projevů rizikového chování - motivovat rodiče k odpovědnosti za zdraví a výchovu svých dětí
- poskytovat poradenské služby žáků, rodičům i pedagogům

MPP se týká všech žáků naší školy. Práce s nimi začíná už první den při příchodu do školy a týká se hlavně třídních učitelů. Při vytváření nového třídního kolektivu je nutné se mezi sebou dobře poznat a od začátku se vzájemně respektovat.

- Tady přichází první cíl - tvorba třídních pravidel. Je vhodné do jeho tvorby zapojit celou třídu. Popsaná pravidla by měla viset ve třídě všem na očích a nejen učitelé, ale samotní žáci by měli dohlížet na jejich dodržování.
- Dalším cílem je naučit děti řešit různé problémy bez „podpůrných“ látek. V průběhu celé školní docházky se žáci potýkají s různými úkoly, které mohou produkovat jejich problémy. Zde přichází na řadu vytváření důvěry mezi učitelem a žákem. Učitel nesmí být pouze přísnou a nedotknutelnou autoritou, ke které s děsem v očích děti vzhlíží. Naopak, žák by měl cítit, že jsem zde pro něj v době výuky jako nositel informací, ale také o přestávce, kdy se potřebuje svěřit s nějakým problémem, nebo si třeba ověřit správnost svého názoru nebo vyslovení nějaké obavy, strachu. Je jedno, ve kterého učitele má důvěru, ten ji ovšem nesmí zklamat. Budování takové důvěry je proces a žáci by měli časem pochopit, že každý jejich problém lze v klidu vhodným způsobem vyřešit, že život přináší neustále nějaké problémy a ty jsou k tomu, aby se řešily. K tomu je ovšem nutné, postupně vytvářet u dětí sebedůvěru, podporovat ji, budovat zdravé sebevědomí, vyslovovat názory nahlas a nebát se za nimi stát. Tlak vrstevníků může být enormní a ustát vlastní názor není lehké ani pro dospělého člověka. Jedinec by měl pochopit a měl by být veden k názoru, že se má na škole vždy na koho obrátit o pomoc (třídní učitel, oblíbený učitel, vedení školy) a neměl by mít strach toho využít. V nižších ročnících učitelé začínají s dětmi nacvičovat způsoby komunikace, respektování se, učí se rozlišovat, co je dobré a co špatné, jednat čestně, zásady slušného chování. Je to běh na dlouhou trať a chce to hodně trpělivosti a každodenní práce. Zdá se, že dnešním problémem bude naučit děti správně komunikovat mezi sebou, v kolektivu a také směrem k autoritě. Počítačová technika v tomto ohledu staví děti do pasivity, vede k jednoduchému až primitivnímu vyjadřování a někdy k bezohlednosti a vulgaritě.

Dalším cílem na naší škole je, postupně měnit špatné postoje žáků. Zaměřujeme se hlavně na sebeovládání, slušnost, pěkné mezilidské vztahy.

Škola dětem nabízí škálu trávení volného času. V různých zájmových útvarech se učí komunikovat i s jinými dětmi, oslovují se jménem, ukazují, co umí a tím si zvedají sebevědomí, učí se pravidlům fair-play, vzájemnému respektu a pomoci.

Krátkodobé cíle pro cílové skupiny

V tomto školním roce se zaměříme zejména na:

- Důsledné dodržování školního řádu, zejména používání mobilních telefonů a tím vytvoření otevřené komunikace bez použití mobilů
Upevňováním, aktivním používáním základních pravidel slušného chování a znalostí výchovných opatření napomáhat **kamarádkému chování bez vulgarismů**
- **Zmapováním náchylnosti žáků k rizikovému chování**, práce třídního učitele popřípadě dále spolupracovat s PPP Břeclav
- Aktivní práci v třídních hodinách a prostřednictvím programů společnosti Podané ruce minimalizovat rizikového chování
- Využít nabídku preventivních programů s tematikou prevence rizikového chování dětí při používání IT techniky, vstupu do aplikací, sociálních sítí a využívání internetu.
- Využívání volnočasových aktivit
- Reprezentace školy – účast dětí na sportovních, výtvarných a pěveckých soutěžích, dle aktuální nabídky
- Zamyslet se nad možností třídní schůzky nebo setkání žák x učitel x rodič. (Popřípadě on-line setkání)
- Zajistit vzdělávací semináře pro pedagogy dle aktuální nabídky zaměřené na prevenci rizikového chování dětí.
- Spolupráce s ostatními institucemi

5. Realizace MPP

Realizace konkrétních činností na jednotlivých úrovních

Školní metodik prevence

- Zajišťuje preventivní programy podle plánu
- Je k dispozici žákům, učitelům i rodičům v případě, že potřebují poradit s určitým problémem
- Řeší ve spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem a třídními učiteli rizikové situace
- Účastní se školení a schůzek metodiků prevence
- Zajišťuje informovanost žáků, učitelů a rodičů v oblasti prevence

Pedagogičtí pracovníci

- Všichni pedagogičtí pracovníci školy se seznamují s obsahem MPP, všech jeho součástí (školní řád, krizové plány, metodické pokyny) a o způsobu výměny informací mezi ŠMP a jimi
- Všichni třídní učitelé budou seznámeni s požadavky, které na ně v souvislosti s plněním MPP budou kladeny
- Všichni ostatní učitelé se seznámí se zařazením témat týkajících se prevence do ŠVP a plánů jednotlivých vyučovacích předmětů.
- ŠMP i ostatní pedagogičtí pracovníci budou v rámci možností využívat nabídek na další vzdělávání v souvislosti s problematikou prevence rizikových projevů-

Žáci

- Žáci jsou informováni o bezpečném chování ve škole, zvláště pak na rizikových místech
- Žáci budou v rámci výuky určitých předmětů a preventivní strategie školy seznámeni s jednotlivými rizikovými projevy chování a způsoby, jak jim čelit
- Žáci se v jednotlivých ročnících zúčastní preventivních programů, které budou uskutečňovány ve spolupráci se specializovanými pracovišti a organizacemi
- Žákům bude nabídnuta účast na doplňkových akcích a volnočasových aktivitách v rámci nespecifické primární prevence

Rodiče

Rodiče se mohou s obsahem MPP, se školním řádem, dodatky ke školnímu řádu, preventivní strategií školy a veškerými dokumenty týkající se prevence seznámit na webových stránkách školy.

Na žádost bude rodičům také nabídnuto poskytnutí adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí sociálně nežádoucího chování u dětí

Aktivní formy spolupráce s rodiči

- volba zástupců rodičů do školské rady
- kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům
- pomoc poradenského pracoviště-školní metodik prevence, výchovný poradce
- besedy s rodiči žáků o určitém problému, který školu trápí
- poradenství - ŠMP, výchovný poradce nebo odborné pracoviště (PPP, psychiatr aj.)

Pasivní formy spolupráce s rodiči

- písemná sdělení rodičům - generální souhlas podle GDPR
- informovanost směrem k rodičům o informačních materiálech v oblasti prevence

Zpracování témat prevence do vzdělávacího procesu

Prevence ve škole je záležitostí všech. Děje se každodenně a je nedílnou součástí vzdělávacího procesu. Primární prevence probíhá zejména v rámci vyučovacího procesu obsažená ve Školním vzdělávacím programu Škola pro život č.j. ZSMNV 293/2022. Každý pedagogický pracovník dbá, aby uplatňovaná prevence sociálně patologických jevů u žáků podle zákona č. 561/ 2004 Sb. byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence sociálně patologických jevů u žáků dotýká, na obou stupních základní školy:

1. ročník

Člověk a jeho svět:

uč. Domov – záškoláctví, syndrom týraného dítěte

uč. Naše škola – vandalismus a násilné chování, záškoláctví

uč. Cesta do školy – rizikové chování v dopravě

uč. Zdraví – zdravá výživa, drogové závislosti, alkoholismus, kouření

uč. Okolí školy a bydliště – vandalismus, krádeže, násilné chování, kriminalita a delikvence

uč. Ve velkém obchodě - vandalismus, krádeže

Český jazyk a literatura:

Průběžné čtení v čítance a v knihách souvislé četby.

2. ročník

Prvouka:

uč. Domov, naše vlast – ČR – intolerance a rasismus, násilné chování, šikana a kriminalita, agrese

uč. Zdravý životní styl – drogové závislosti, alkoholismus, kouření, virtuální drogy, gambling

uč. Minulost, přítomnost a budoucnost - intolerance a rasismus, násilné chování, šikana a kriminalita, agrese

uč. Osobní bezpečí – vandalismus a násilné chování, kriminalita, šikana

uč. Návykové látky - drogové závislosti, alkoholismus, kouření, kyberšikana

Výtvarná výchova a praktické činnosti:

Průběžně v konkrétních hodinách.

Český jazyk a literatura:

Průběžné čtení v čítance a v knihách souvislé četby.

3. ročník

Prvouka:

uč. Naše vlast ČR - vandalismus, násilné chování, šikana, kriminalita a delikvence

uč. Principy demokracie – extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

uč. Soužití lidí, rodina – násilné chování, syndrom týraného dítěte, domácí násilí

uč. Zdravý životní styl – poruchy příjmu potravy

4. ročník

Vlastivěda:

uč. ČR– vandalismus, násilné chování, kriminalita a delikvence, extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

uč. Obrazy z českých dějin

uč. Ochrana přírody – vandalismus, násilné chování, kriminalita, delikvence, drogové závislosti, kyberšikana

uč. Návykové látky

uč. Společenské normy - extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Matematika:

Průběžně – gambling, kriminalita a delikvence.

Český jazyk a literatura:

Průběžné čtení ukázek v čítance a v knihách souvislé četby.

Tělesná výchova – rizika v dopravě, netolismus

Přírodověda:

uč. Živá a neživá příroda – vandalismus, násilné chování, krádeže

uč. Etapy života - drogové závislosti, kyberšikana, extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

5. ročník

ČJ a literatura:

Průběžné čtení ukázek v čítance a v knihách souvislé četby.

Využívání aktuálních literárních podnětů.

Vlastivěda:

uč. Česká republika, Evropa, Svět – vandalismus, kriminalita, rasismus + intolerance

uč. Lidská práva, společenské normy, komunikace, jak být slušným člověkem - extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus, vandalismus, návykové látky

Přírodověda:

uč. Člověk a příroda – vandalismus, kriminalita, delikvence, zdravý životní styl

uč. Lidské tělo – poruchy příjmu potravy, druhy závislosti, netolismus

Matematika:

Průběžně – gambling, kriminalita a delikvence

Tělesná výchova – rizika v dopravě, netolismus

Informatika:

Kyberšikana, zdravý životní styl, netolismus

Po pěti letech by děti měly umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

6. ročník**Český jazyk a literatura:**

Průběžné čtení ukázek v čítance a v knihách souvislé četby.

Výchova k občanství:

uč. Člověk ve společnosti, naše škola – rasismus a intolerance, vandalismus a násilné chování, šikana

uč. Lidská setkání - lidská práva - rasismus a intolerance, vandalismus a násilné chování, šikana, kyberšikana

uč. Naše obec, region, kraj

Výchova ke zdraví:

uč. Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vandalismus a násilné chování, vrstevnické vztahy, rasismus a intolerance

uč. Výživa a zdraví - anorexie, bulimie-poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, návykové látky

uč. Rizika ohrožující zdraví – drogová závislost, gambling, kriminalita a delikvence, násilné chování, šikana, kyberšikana

Přírodopis:

uč. Země a život (jednobuněčné a mnohobuněčné organizmy) – vandalismus, rasismus, násilné chování

Dějepis:

Průběžně dle obsahu osnov – násilné chování, vandalismus (Pravěk + Starověk)

7. ročník

Český jazyk a literatura:

Průběžné čtení ukázek v čítance a v knihách souvislé četby.

Zeměpis:

Zeměpis světadílů a oceánů

uč. Amerika – rasismus, vandalismus, násilné chování, drogové závislosti

uč. Asie

uč. Evropa

uč. Politické rozdělení světa

Dějepis:

uč. Středověk – rasismus, xenofobie, intolerance

Výchova k občanství:

uč. Člověk ve společnosti, zásady lidského soužití – antisemitismus, xenofobie, rasismus, šikana, kyberšikana

uč. Vnitřní svět člověka – komunikace, šikana, kyberšikana, sebepoškozování

uč. Člověk, stát a právo, lidská práva– kriminalita, násilné chování, vandalismus, záškoláctví, krádeže, netolismus

8. ročník

Český jazyk a literatura:

Průběžné čtení ukázek v čítance a v knihách souvislé četby.

Chemie:

Průběžně dle učebního plánu (chemické reakce) – drogové závislosti, vandalismus, kriminalita

Zeměpis:

Zeměpis ČR

uč. Obyvatelstvo – rasismus

uč. Můj domov – vandalismus

Dějepis:

uč. Novověk – intolerance, vandalismus, násilné chování, agrese

uč. První světová válka - rasismus, nacionalismus, drogové závislosti, agrese,

9. ročník

Český jazyk a literatura:

Průběžné čtení ukázek v čítance a v knihách souvislé četby.

Chemie:

Průběžně dle konkrétního obsahu látek daných osnovami pro ZŠ.

uč. Chemie ve společnosti – drogové závislosti, vandalismus

Zeměpis:

uč. Typy krajin – vandalismus

uč. Kulturně geografické oblasti – vandalismus, rasismus

uč. Rekreace geografické oblasti

uč. Obyvatelstvo geografické oblasti

Dějepis:

uč. II. světová válka – rasismus a antisemitismus, vandalismus a násilné chování

uč. Totalitní režim – intolerance, homofobie

Informatika:

Průběžně – počítačová kriminalita, závislost na počítačích a internetu, násilí v počítačových hrách, kyberšikana

Výchova k občanství:

uč. Člověk, stát a právní základy státu - kriminalita, násilné chování, vandalismus, záškoláctví, krádeže, netolismus

uč. Mezinárodní spolupráce - rasismus a antisemitismus, vandalismus a násilné chování

uč. Globalizace- extremismus, rasismus a antisemitismus

Výchova ke zdraví:

Uč. Vztahy ve dvojici – rizikové sexuální chování, šikana, kyberšikana, násilné chování, poruchy příjmu potravy

Uč. Zdravý způsob života a péče o zdraví – rizikové chování, návykové látky, kyberšikana, netolismus

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organizmus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat

- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

Primární prevence

Aktivity MPP pro žáky: ve spolupráci se společností *Podané ruce Brno* a jinými institucemi dle aktuální nabídky a situace na škole

Termín: *v průběhu celého roku*

Nespecifická prevence

Prevence nespecifická je cílena převážně na žáky, ale účastní se jí i učitelé a rodiče, někdy i občané.

A/ Tradiční aktivity školy

- práce s integrovanými žáky a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- celoroční projektové dny
- sportovní soutěže ve vybíjené, florbale, kopané, atletice
- exkurze, návštěvy výstav a besedy pro vycházející žáky
- výlety a exkurze
- slavnostní loučení s žáky 9. tříd
- výstavy prací žáků
- návštěvy divadel
- školní ples

B/ Zájmové kroužky

- Jejich nabídka je vyvěšena na webových stránkách školy

7. Evaluace

MPP nelze chápat jako statický dokument, v průběhu školního roku prochází změnami, které jsou odrazem každodenní práce, přicházejí nové podněty a připomínky od různých subjektů, kterých se tento dokument týká. Evaluace Minimálního preventivního programu není pouze jeho hodnocením, ale slouží také jako základ pro plánování aktivit v rámci prevence na příští

rok. Evaluace zahrnuje také počty aktivit a účast v nich. Evaluace probíhá průběžně celý školní rok. ŠMP shromažďuje a zaznamenává výskyt rizikových forem chování, jednání s žáky a rodiči. Dvakrát během školního roku ŠMP hodnotí na pololetní pedagogické radě průběžnou činnost a na závěr roku za přispění TU zpracovává zprávu a hodnocení, které jsou součástí závěrečné zprávy školy.

Seznam základních norem v oblasti prevence

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti MŠMT na období 2019 – 2027
 - Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním pro období 2019-2027
 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky „Zdraví pro všechny v 21. století“ (usnesení vlády č. 1066/2002 Sb.)
 - Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
 - Školský zákon 561/2004 ve znění pozdějších předpisů
 - Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních MŠMT ČR č.j.: 21 291/2010-28 od. 1.11.2010 (přílohy upravované 1.1.2012) 13 příloh
 - Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (Čj.: 21149/2016.) lépe je používat předchozí MP - (č.j. 22294/2013-1)
 - Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. (Vyhláška č. 197/2016 Sb., vyhláška č. 248/2019 Sb. a vyhláška č. 607/2020 sb. (nenahrazuje, ale mění vyhlášku 72)
 - Vyhláška č. 27/2016 Sb o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
 - Zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
 - Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
 - Publikace k primární prevenci – Kyberšikana – manuál pro učitele (i rodiče)
- Podklady školy - Školní řád (Klasifikační řád) - Minimální preventivní program (Krizový plán)
- Pedagogické rady

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1- Dopis rodičům ohledně šikany

Příloha 2-Šikana

Příloha 3-Kyberšikana

Příloha 4-Krádež

Příloha 5-Vandalství

Příloha 6-Návykové látky

Příloha 7-Strategie školní neúspěšnosti

Příloha 8–Hodnocení MPP v školním roce 2022/23

Příloha 1

Dopis rodičům ohledně šikany

Vážení rodiče!

Naše škola se v letošním školním roce zaměřila na přátelské klima a bezpečnou školu. Nicméně ani mi nejsme imunní proti výskytu šikanování. Proto chceme být připraveni zachytit případné ubližování slabším hned v počátku a účinně takové bezpráví zastavit. S tímto záměrem jsme vytvořili program proti šikanování. Jeho důležitou součástí je spolupráce nás pedagogů s Vámi – rodiči. Proto Vás prosíme o pomoc.

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jednotlivce nebo i skupinu. Jedná se o cílené a opakované fyzické a psychické útoky vůči těm, kteří se neumí nebo nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky (bití, vydírání, loupežení, poškozování věcí) tak i útoky slovní (nadávky, pomluvy, vyhrožování či ponižování). Může se rovněž realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, mluvíme o kyberšikaně. Proto si všimněte doma těchto signálů:

Za dítětem nepřichází domů kamarádi, s žádnými netráví volný čas a neudrhuje kontakt, není zváno na návštěvu k jiným dětem, s nechutí odchází do školy, zvláště mělo-li ji dříve rádo, odkládá odchod z domova, má strach, nechut' k jídlu. Změnilo trasu do školy, žádá o odvoz do i ze školy, chodí ze školy hladové, i přesto, že má z domu svačinu a oběd, usíná s pláčem, má neklidný spánek, ztrácí zájem o učení, špatně se soustředí, bývá domů smutné, apatické, zmínky o možné sebevraždě, odmítá se svěřit s trápením. Nápadně často ztrácí věci, žádá o peníze, případně je doma krade. Je neobvykle agresivní k sourozencům, často si stěžuje na neurčité

projevy břicha nebo hlavy, snaží se zůstat doma. Vyhýbá se docházce do školy, zdržuje se doma více než by bylo obvyklé.

Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se na nás obraťte (na třídního učitele, školního metodika prevence či ředitele školy). Vaši informaci budeme neprodleně a bezpečně řešit.

Příloha 2

Program proti šikanování, krizový plán (vychází z MP MSMT-21149/2016)

Charakteristika šikanování

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje výchovné a vzdělávací cíle školy. Protože se šikana vyskytuje téměř na každé škole, je třeba tomuto jevu předcházet vytvářením dobrých vztahů mezi žáky a vzděláváním pedagogických pracovníků. Šikanování lze charakterizovat jako jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Z právního hlediska můžeme šikanou označit takové úmyslné jednání, které útočí na lidskou důstojnost oběti.

Projevy šikany

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení dělí projevy šikanování do následujících skupiny:

- projevy verbální přímé a nepřímé - psychická šikana, ke které patří také kyberšikana
- projevy fyzické přímé a nepřímé - fyzická šikana
- projevy aktivní a pasivní.

Stádia šikanování

Porucha vztahů mezi spolužáky, kterou označujeme pojmem šikana, se vyvíjí postupně od málo nápadných projevů až po nejhorší podobu. Tento vývoj můžeme podle Michala Koláře rozdělit na pět vývojových stupňů.

První stupeň (zrod ostrakizmu) Ostrakizmus se může projevit téměř v každé skupině. Podmínky jeho vzniku mohou být zcela běžné a nenápadné. V každé skupině se objevují jedinci, kteří se nacházejí na tzv. sociometrickém chvostu. Patří mezi málo vlivné a oblíbené. Pokud se cíleně nepracuje se vztahy členy skupiny, zakoušejí tito členové prvky šikanování tzv. ostrakizmus. Ostatní se s nimi nebaví, protože by to mohlo ohrožit jejich pozici, odmítají je, pomlouvají a dělají na jejich účet různé legrácky. Jedná se o zárodečnou formu šikanování.

Druhý stupeň (fyzická agrese a přitvrzování manipulace) Ostrakizmus může přerůst do dalšího vývojového stupně v situacích, kdy: ve skupině stoupá napětí např. před očekávanou těžkou písめkou a spolužáci si na ostrakizovaných žácích odreagovávají svoje nepříjemné pocity, žáci z nudy nebo z potřeby zamaskovat svoji nejistotu vymýšlejí a přitvrzují zábavu na úkor nejzranitelnějšího spolužáka, se v jedné třídě sejde několik agresivních žáků, kteří používají násilí pro uspokojování svých potřeb a mají potřebu opakovat si pocit moci nad slabším a bezbranným. Pokud jsou počáteční pokusy o šikanování trpěny, může šikana přerůst do pokročilých stupňů. Jestliže jsou však mezi členy skupiny kamarádské vztahy a projevuje se mezi nimi soudržnost, pak jsou pokusy o šikanování neúspěšné.

Třetí stupeň (vytvoření jádra) V případě, že skupina umožnila opakování pokusů o šikanování některých svých členů, přechází šikana do třetího vývojového stupně. Z jednotlivých agresorů se vytvoří skupinka „úderné jádro“. Členové jádra začnou spolupracovat a opakovaně šikanovat nejvhodnější oběť. Vhodnými oběťmi jsou žáci, kteří byli ostrakizováni. Skupina se rozdělí na různé podskupiny. Pokud se nevytvoří stejně vlivná a silná pozitivní podskupina ze slušných žáků jako je skupina agresorů, může šikana nerušeně pokračovat. V praxi se podskupiny charakterově slušných žáků nevyskytují příliš často. Pokud se však vytvoří, jsou jejich členové v nevýhodě vůči agresorům už tím, že na rozdíl od nich respektují pravidla.

Čtvrtý stupeň (většina přijímá normy agresorů) Jestliže činnost jádra agresorů může nerušeně pokračovat, dojde k tomu, že většina skupiny přijme za vlastní jejich normy a ty se stanou nepsaným zákonem skupiny. V této fázi se i mírní a ukáznění žáci aktivně podílejí na týrání spolužáka a prožívají přitom uspokojení.

Pátý stupeň (totalita neboli dokonalá šikana) V této fázi jsou již normy agresorů přijaty a respektovány téměř všemi členy skupiny. Dochází k rozdělení skupiny na dvě části, které M. Kolář pojmenoval jako otrokáře a otroky. Agresoři se sami označují jako mazáci, kingové, nadlidé atd. Oběti jsou označovány jako bažanti, poddaní, podlidé atd. Otrokáři využívají na otrocích vše. Od materiálních věcí (oblečení, peníze, osobní věci) přes jejich city, školní znalosti až k rozumovým schopnostem. Přitom jim způsobovat bolest, proti které se otroci nedovedou bránit. Ti se stávají závislejší a ochotnější cokoliv dělat. Členové skupiny, kteří původně se šikanou nesouhlasili, přihlížejí nebo se zapojují do týrání. Násilí nabírá na brutalitě a je považováno za normální chování nebo za vhodnou legraci. Otroci se snaží vyřešit svoji

situaci opakovanými nemocemi, neomluvenou absencí, odchodem ze školy a v nejhorších případech pokusy o sebevraždu.

Varovné signály

Ve třídách, ve kterých se vyskytuje šikana, mohou být učitelé jedni z posledních, kteří se o tom dozvědí. Je to způsobeno tím, že ve většině případů všichni žáci třídy ctí nepsaný zákon, že se „bonzovat“ učiteli nemá. Kdo tento zákon přestoupí, bývá odsouzen celou třídou. Pokud se žáci, kteří jsou šikaně přítomni, ale nezúčastňují se jí, svěří svým rodičům, ti velmi často mlčí. Rodiče šikanovaných žáků bývají často přemlouváni svými dětmi, aby si ve škole nestěžovali. Šikanované děti mají strach z odplaty ze strany agresorů. Z těchto důvodů je třeba, aby byl učitel schopen sám rozeznat příznaky šikany. Na to, zda je dítě šikanováno, mohou učitele upozornit přímé i nepřímé příznaky šikany.

K přímým projevům šikany patří:

- posměšné poznámky na adresu dítěte, ponižování, pokořující přezdívka, nadávky, žerty na účet dítěte;
- nepřátelská nebo pohrdavá kritika dítěte;
- šťouchání, strkání, honění a rány určené stále stejnému dítěti;
- příkazy, které dítě dostává od ostatních a plní je;
- rvačky, ve kterých je jeden z účastníků výrazně slabší a snaží se utéct.

Mezi nepřímé projevy šikany patří:

- dítě nemá kamarády a je o přestávkách často samo nebo vyhledává blízkost učitelů;
- při týmových sportech není o dítě zájem a zbývá mezi posledními;
- pokud má dítě mluvit před třídou, je nejisté a vystrašené;
- dítě je stísněné, nešťastné a mívá blízko k pláči;
- zhoršuje se jeho školní prospěch a nesoustředí se při vyučování;
- dítě má často poškozené nebo rozházené věci, někdy i zašpiněný nebo poškozený oděv;
- do třídy často vchází až s učitelem;
- dítě nedovede uspokojivě vysvětlit původ škrábanců, modřin nebo odřenin na svém těle;
- žák má nadměrnou omluvenou absenci.

Jednotlivé samostatné nepřímé příznaky mohou patřit k běžnému dění ve třídě. Pokud se ale u určitého dítěte ve třídě některé z nich objevují opakovaně, nebo pokud se současně vyskytnou u dítěte větší počet těchto projevů, může to signalizovat šikanu daného dítěte.

Doporučení rodičům

Rodiče si mohou navíc všimnout dalších příznaků, které naznačují, že je jejich dítěti ubližováno nebo je přímo šikanované. K nim patří:

- dítě nemá žádného kamaráda a ani za ním domů nepřicházejí spolužáci;
- dítě není zváno na návštěvu k druhým dětem;
- ráno dítě odkládá odchod do školy a je možné na něm pozorovat stísněnost a strach;
- často si stěžuje na bolesti břicha nebo hlavy a snaží se zůstat doma;
- prosí o odvoz autem při cestě do školy a ze školy;
- domů nechodí nejkratší cestou;
- doma je dítě smutné, objevují se výkyvy nálad, ale odmítá se svěřit s tím, co ho trápí;
- dítě má neklidný spánek;
- dítě je nečekaně agresivní k sourozencům a v některých případech projevuje zlobu i vůči rodičům; - dítě ztrácí zájem o učení;
- dítě často žádá o peníze a neumí věrohodně vysvětlit, na co je potřebuje;
- často ztrácí osobní věci.

Jestliže učitel nebo rodič nabude přesvědčení o tom, že je dítě šikanované, je třeba šikanu vyšetřit a zasáhnout proti ní.

Škola a prevence šikanování

Škola záměrně vytváří bezpečné prostředí, podporuje solidaritu, spolupráci a toleranci mezi žáky. Vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit školy. Rozvíjí mezilidské vztahy mezi žáky, podporuje etické jednání a okamžitě řeší zárodečné formy šikanování. Ve školním řádu má jasně stanovená pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení. Každoročně provádí dotazníkové šetření zaměřené na odhalování šikany mezi žáky. Třídní učitelé zařazují do hodin osobnostně sociální výchovy aktivity podporující pocit sounáležitosti mezi žáky třídy. Škola má vytvořen vlastní Program proti šikanování, jehož hlavní součástí je Krizový plán proti šikaně.

Krizový plán proti šikaně

Škola dokáže řešit situaci vlastními silami

Jedná se o objevení a řešení šikany v počátečních stádiích vývoje. V těchto případech bude škola postupovat takto:

Při objevení problému (informace od rodičů, žáků, vlastním pozorováním) bude informován třídní učitel a ředitel školy. Dále bude informován metodik prevence, výchovný poradce a školní psycholog. Tuto šikanu řeší metodik prevence (případně výchovný poradce) ve spolupráci s třídním učitelem a ředitelem školy. Zápisy z rozhovorů a řešení šikany založí školní metodik do své agendy. V první fázi bude stanovena forma šikany a bude proveden odhad závažnosti onemocnění skupiny. Dále bude probíhat vlastní vyšetřování šikany podle následujícího schématu: 1. Proběhnou rozhovory s informátory a obětí. Důležité je chránit zdroj informací. Rozhovory budou probíhat individuálně a musí být provedeny tak, aby o nich ostatní nevěděli (je nutné předpokládat pomstu agresorů). Z rozhovorů bude proveden zápis. 2. Nalezení vhodných svědků. Cílem je následné ověření informací. 3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky - rozhovory jsou vedeny individuálně. V případě potřeby proběhne konfrontace při protichůdných informacích max. 2 žáků spolu. Z rozhovorů je proveden zápis. Je nepřijatelné společné vyšetřování agresorů a svědků nebo konfrontace oběti s agresory. Během rozhovorů je třeba nalézt odpovědi na následující otázky: Kdo je obětí, případně kolik je obětí? Kdo je agresorem, případně kolik je agresorů? Kdo je aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem? Co, kdy, kde a jak dělali agresori obětem? Jak dlouho šikanování trvá? K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo? 4. Ochrana oběti - bude věnována zvýšená pozornost školnímu klimatu a zpřísněny dohledy. Během přestávek bude dohlížející pedagog častěji nahlížet do třídy. 5. Ze zjištěných informací bude provedena předběžná diagnóza a zvolen jeden ze dvou typů rozhovoru: a) rozhovor a oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření) b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku). 6. Realizace vhodné metody: a) metoda usmíření (Důraz je kladen na řešení problému, domluvu a usmíření mezi aktéry šikanování. Trestání se zde nekoná. Prostřednictvím sdílení odlišných pocitů jednotlivých aktérů a podporováním schopnosti agresora vcítit se do své oběti a mít s ní soucit, je společně hledána náprava vztahu.) b) metoda vnějšího nátlaku (Řešení chování agresora proběhne formou výchovného pohovoru nebo výchovnou komisí složenou z vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele a v případě potřeby dalšího odborníka. V obou případech jsou kromě agresora přítomni jeho rodiče.) Je vhodné dodržovat následující posloupnost vedení jednání: 1) seznámení rodičů s problémem 2) postupné vyjádření všech pedagogů 3) vyjádření žáka 4)

vyjádření rodičů 5) rozhodování komise za zavřenými dveřmi 6) seznámení rodičů a žáka se závěrem komise. Z jednání bude proveden zápis. V závěru se rodiče vyjádří souhlasem či nesouhlasem s navrhovaným řešením. Rodičům bude nabídnuta pomoc školního psychologa či jiné vhodné instituce. 7. Třídní hodina a) efekt metody usmíření b) oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. 8. Řešení případu šikany ze strany oběti - proběhne rozhovor se zákonnými zástupci oběti za účasti třídního učitele, školní metodika prevence, výchovného poradce a ředitele školy. Při rozhovoru budou zákonní zástupci seznámeni se závěry zjištění a dojde k domluvě na dalším postupu - způsob ochrany oběti a další nutná opatření. Bude nabídnuta pomoc školní psychologa případně další instituce. 9. V případě potřeby bude svolána třídní schůzka, na které škola seznámí rodiče s řešením případu. 10. Práce s celou třídou - ve třídě dojde k uzavření celé záležitosti. Výstupem práce se třídou bude nastavení takových pravidel chování třídy, která zamezí možnost opakování šikany. Zajistí třídní učitel a metodik prevence. O výsledku budou informovat kolegy a vedení školy. Třída bude dlouhodobě sledována. Plán č. 2 Řeší případy pokročilé šikany s neobvyklou formou, které škola nedokáže vyřešit sama a potřebuje pomoc specializovaných institucí (PPP, SVP) a Policie ČR. V těchto případech bude škola postupovat takto: 1) Zvládnutí vlastního šoku - odhadne závažnost a formu šikany. 2) Oběti poskytne bezprostřední ochranu, bude zastaveno násilí. 3) Informování ostatních pedagogů a vedení školy. 4) Zajistí dozor nad ostatními žáky tak, aby se nemohli domluvit na křivé výpovědi. 5) Pokračuje pomoc a podpora oběti (přivolání lékaře). 6) Oznámí případ na Policii ČR a bude navázán kontakt se specialistou na šikanování. 7) Informuje rodiče. 8) Dohodne další postup s Policií, OSPOD... Výchovná opatření Pro potrestání agresorů lze užít běžná výchovná opatření: - napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele - snížení známky z chování. V mimořádných případech se užijí další opatření: - ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, příp. pobyt v diagnostickém ústavu - ředitel podá návrh OSPOD k zahájení práce s rodinou - škola umožní agresorovi individuální výchovný plán.

Příloha 3 Kyberšikana

Charakteristika kyberšikany

Kyberšikanu definujeme jako úmyslné zneužití informačních komunikačních technologií, zejména mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrožit, ublížit mu. Ze své podstaty má mnohem větší dosah než šikana, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti.

Typy kyberšikany:

1. přímá: útočník -- oběť
2. v zastoupení: útočník – třetí osoba – oběť

Postup řešení

Škola se kyberšikanou zabývá vždy, když se o ní dozví. Vychází z postupu řešení šikany (viz výše) a dokumentu MŠMT (příloha 7).

1. kvalitní odhad situace (zvládne škola řešit vlastními prostředky nebo postoupí jinému subjektu)
2. ochrana oběti
3. zajištění dostupných důkazů s podporou IT
4. vyšetření situace
5. volba opatření
6. informování zákon. zástupců
7. závěrečné zhodnocení
8. konečný verdikt – postih

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že se rodiče odmítají spolupracovat se školou a odmítají se zúčastňovat výchovných komisí, je škola opět oprávněna vyrozumět OSPOD.

Příloha 4 Krádež

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován. Předmětem krádeže bývá de facto cokoliv, co někdo může potřebovat. Hmotná škoda není vždy rozhodující, protože pro majitele mají některé předměty osobní a emocionální hodnotu. Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Žákům se doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, do školy nebo školského zařízení nenosit.

Výše škody - trestný čin - škoda od 5000,- výše - přestupek - škoda do 5000,- - trestný čin - škoda menší než 5.000,-Kč, ale bylo použito násilí – vypáčená skříňka, šatna, šuplík...nebo násilí vůči osobě a snaha zmocnit se věci – loupež, jedná se vždy o trestný čin.

Postup řešení krádeže

1. Pedagog o krádeži neprodleně informuje vedení školy.
2. O události škola pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.
3. Podle výše škody rozhodne o dalším postupu
 - A. Věc předat orgánům činným v trestním nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
 - B. Řešit záležitost na půdě školy
 1. viník se přiznal
 2. velmi nízká škoda v řádu korun
 - informovat zákon. zástupce poškozeného
 - provést šetření, zjistit viníka, případně pohovor s viníkem
 - zjištění důvodů tohoto chování (příčin)
 - informování zákon. zástupce viníka
 - stanovení způsobu náhrady škody
 - pořídít záznam z jednání, navrhnout opatření
 - krádež se opakuje, nahlásit věc na OSPOD.

Příloha 5 Vandalství

Vandalismus ve školním prostředí se projevuje ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků a žákyň, případně dalších členů školní komunity.

Jedná se buď o významné útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky, učebnice části oblečení) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, popsané a polité učebnice, oloupané nejrůznější rohy, nalepený toaletní papír na stropě apod.)

Postup řešení

1. Pedagog o škodě informuje vedení školy.
2. O způsobené škodě provede záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – co - kdy – kde – jak – proč – čím.....
3. Informuje zákonné zástupce.
4. Náhradu úmyslně způsobené škody důsledně vymáhat po tom, kdo ji způsobil. U nezletilých potom po jejich zákonném zástupci. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák nebo žákyň, preferovat tento způsob náhrady škody.
5. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu a ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, nahlásit věc Policii ČR a oznámit jí podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
6. poškozování se opakuje, nahlásit věc na OSPOD
7. pořídit záznam z jednání, navrhnout opatření

Příloha 6 Návykové látky

Návykové látky – drogy, alkohol, tabákové výrobky, OPL

Omamné a psychotropní látky (OPL) - marihuana, pervitin, heroin, těkavé látky, syntetické drogy

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace návykových, omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Postup řešení

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci nebo distribuci návykové a OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v této činnosti zabránit.
2. Návykovou nebo OP látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci či distribuci pokračovat. Nepodrobuje ji žádnému testu na chemické složení, a jak to bude možné, odevzdá vedení školy pro případ důkazu. Splní oznamovací povinnost k vedení školy.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem návykové nebo OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování a není schopen dbát pokynů učitele, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval návykovou nebo OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
9. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
10. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. V případě podezření na intoxikaci žáka může zástupce vedení školy provést orientační test na přítomnost návykové nebo OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník

obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

12. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem návykové nebo OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

13. O celé věci pedagogický pracovník vypracuje záznam a předá ho vedení školy k dalšímu projednání.

14. Z konzumace návykové nebo OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání návykových a OPL je porušením školního řádu.

Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy i na všech akcích školou pořádaných.

Postup řešení

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

2. Pokud je žák přistižen, že nabízí alkohol jiné osobě, je nutné mu alkohol odebrat a v této činnosti zabránit.

3. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepíše pedagog o události stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), ohlásí věc školními metodikovi prevence a ten vyrozumí vedení školy.

6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.

10. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit výchovná opatření stanovená školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

12. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce a s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

13. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.

d) O nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

Postup řešení

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který předá školnímu metodikovi prevence.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce.

Příloha 8 – Hodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2022/23

MPP byl během školního roku průběžně plněn.

1. Charakteristika školy

Základní škola Moravská Nová Ves, okres Břeclav je venkovská škola umístěna ve dvou asi 300m od sebe vzdálených budovách. Školu navštěvuje 284 žáků, na jejichž vzdělávání se podílí 21 pedagogických pracovníků, 3 asistenti pedagoga a jeden osobní asistent. Součástí školy jsou 3 oddělení školní družiny. Každá třída má svoji kmenovou třídu a dále žáci navštěvují 3 odborné pracovny. Škola nemá vlastní školní jídelnu, žáci se stravují ve školní jídelně, která je součástí mateřské školy vzdálené asi 150m. Žáci 1. – 3. třídy jsou do jídelny odváděni společně, žáci zbývajících tříd odchází sami. Do školy dochází místní děti, ale také děti z nedalekého Týnce a Hrušek. Budova 2. stupně má k dispozici malou tělocvičnu, přiléhá k ní sportovní areál s atletickým oválem. Tato plocha je stále po tornádu 2021 v dezolátním stavu. Opraveno je pouze hřiště s umělým povrchem, využívána je plocha doskočiště.

Cíle programu a cílové skupiny

MPP jsme se snažili celoročně zaměřit zejména na důsledné dodržování školního řádu, dodržování zásad slušného chování a rozvíjení komunikace bez použití mobilních telefonů. V tomto je stěžejní práce zejména třídních učitelů. Volnočasové aktivity se v tomto školním roce postupně opět rozjížděly.

MPP a jeho zásady

Náš MPP je zaměřen na prevenci, evidenci a eliminaci rizikového chování žáků. Stále více je kladen důraz na wellbeing třídních kolektivů a celé školy. Preventivní program zahrnuje výchovnou a naukovou složku vzdělávání během školního roku. S MPP se seznámili všichni pedagogičtí pracovníci na pracovní poradě v měsíci září. Aktuální informace byly průběžně sdělovány třídním učitelům a kolektivu na pracovních poradách, jsou vyvěšeny na nástěnce školy.

a) Řízení a realizace preventivních aktivit.

Samotné optimální klima ve škole, důvěra a pocit bezpečí jsou základem prevence a lze je realizovat s podporou vedení školy a celého pedagogického sboru. Za realizaci MPP zodpovídá školní metodik prevence (ŠMP), který koordinuje práci jednotlivých učitelů popř. externích spolupracovníků. ŠMP, který je součástí ŠPP se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování MPP informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

b) Informování rodičů a žáků

Pro informování rodičů o akcích byla zvolena elektronická, popřípadě papírová žákovská knížka. Jakékoli problémy byly řešeny hned, aktuálně, případně po individuální domluvě s rodiči kdykoliv. Velký podíl je zde práce školního poradenského pracoviště. Další podrobnější informace o svých dětech měli možnost rodiče získat na schůzkách a o akcích mohou rodiče najít informace na internetových stránkách školy.

c) Spolupráce se specializovanými institucemi

V tomto školním roce jsme spolupracovali především s *Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickými centry pro zdravotně a sluchově znevýhodněné*. Zúčastnili jsme se školení, řešili jsme a konzultace zapojení žáka s poruchou autistického spektra, sluchově a zrakově znevýhodněných žáků do běžné výuky, využití spolupráce třídního učitele s asistentem pedagoga. Pravidelně byly konzultovány zprávy PPP k jednotlivým žákům s obtížemi v oblasti učení a chování.

Primární prevenci v jednotlivých třídách jsme v letošním roce organizovali již tradičně prostřednictvím neziskové organizace *Podané ruce* a nově *Centrem Pochodeň*. Na podzim proběhly dvouhodinové bloky pro všechny třídy, na jaře byly zapojeny všechny třídy v 2 a 3 hodinových blocích, kde se snažíme navázat na roky předcházející. Žáci 8. a 9. tříd absolvovali přednášky na téma *Drogová kriminalita a Sex je náš, když ho znáš*. Proběhla beseda s *Policí* na téma *Kyberšikana*.

d) Primární prevence v rámci výuky

Na Základní škole Moravská Nová Ves pracujeme podle ŠVP. Tento plán je dále rozpracován do konkrétních vzdělávacích plánů pro jednotlivé ročníky a předměty. Zde jsou zapracována témata vztahující se k primární prevenci. Učitelé si průběžně kontrolovali probíraná témata MPP. Škola se zapojuje do dlouhodobých preventivních programů, které soustavnou výchovně vzdělávací činností budují správný postoj k životu a zdravému životnímu stylu (*Mléko do škol* a *Ovoce a zelenina do škol*). Tyto programy jsou určeny pro všechny žáky.

Průběžné sledování situace na škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování žáků můžeme zachytit informacemi ze *schránky důvěry*. Pokud se objevily problémy mezi žáky, snažili se je vyřešit třídní učitelé samostatně, popřípadě ve spolupráci s metodikem prevence, výchovným poradcem, ředitelem školy a rodiči. Řešené problémy jsou vedeny v

deníku metodika prevence. Problematika rizikového chování byla řešena různými formami a metodami práce ve výchovně vzdělávacích předmětech Ov, Vzk, Přírodověda, Tv, Vv, Čj, také v třídnických hodinách. Situace ve škole z hlediska výskytu rizikového chování žáků je průběžně sledována po celý školní rok. Učitelé se vždy snažili ve spolupráci s rodiči pomocí různých metod působit na žáky, rozvíjet jejich kamarádské chování a vychovávat je ke zdravému životnímu stylu.